

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'60.—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

La conferencia de Unamuno

Sembri, sembri, don Miquel, que pera collir, s' ha de sembrar primer.

Jaume Fontana

ULLADA POLITICA

El forat que deixava en el govern la dimissió del ministre de Hisenda va apedassarse des seguida. Heus aquí com va anar la cosa. Un ajudant de palacio, estant reunit el Consell de ministres, fou enviat a buscar al ministre dimitent, ab ordre de que 's presentés desseguida. Y ni temps se li donà de canbiarse la roba. S'hi presentà vestit de americana. El rey li digué: —Xeixanta dimissions de ministres han ocorregut desde que soch major d'edat i a cap li he pregat may que la retirés. A vosté li demano, no política ni amistosamente, sino en bé dels interessos del país. Per tant vosté continúa essent ministre de Hisenda i va a comensar el Consell. En aquesta forma 's resolen avuy las crisis parcials, y no hi ha que dir si la cosa ha sigut comentada, sobre tot a Madrid, ahont per no estar suspesas las garantías, se poden dir cosas que aquí a Barcelona no hi ha manera de repetir las.

La qüestió palpitant, encare palpitava... ¡Y lo que palpitava, si'l govern no 's posa a la rahó, retirant un projecte que no respon a res, com no sigui a pertubar el país!

Avants de las petites vacaciones carnavalescas, consumiren torn els diputats Albó y Salvatella, y com de costum els poderosos arguments per ells aduhts, quedaren sense refutació seria. ¡Y cuidado que'l Sr. Salvatella reblá'l clan tan certerament, que si'l Sr. Moret tingüés una mica de memoria hauria hagut de dir:—Ja no soch el mateix Moret que va pronunciar aquell discurs de Zaragoza cantant la llibertat, l'autonomia y la preponderancia del poder civil. Ho confesso, senyors: ni jo mateix me conech. De totas maneras, com que la claudicació es evident, la conciencia pública creu que 'ls homes polítics qu' en el govern representan tot lo contrari de lo que predicavan en l'oposició, careixen de autoritat moral pera seguir gobernant.

Passadas las vacaciones del Carnestoltes, parlá combatent l'article 1.º de la Lley el Sr. Nougués, y ho feu ab gran valentia parlant dels generals que havian anat a Cuba y Filipinas a repomerse, y recordant que'l comte de las Almenas digué en el Senat que molts faixins devian pujarse al coll de molts generals.

El general Luque replicá que «los generales españoles pueden ser torpes ó muy poco caudillos, pero son honrados.» L'article 1.º del projecte signé aprobat en votació ordinaria. Pero s'ha de tenir en compte que havia sigut objecte de tals modificacions, que no hi havia motiu de rebujarlo.

Ja no será tan fácil que 'ls altres articles passin tan fácilmente a jutjar per l'actitut resolta de las oposicions, secundadas per molts altres diputats de totas las fracciones qu' en aquesta materia 's rebelan a ser dócils instruments de l'obcecació del govern.

Entretant en Moret, que tan felissas se las prometia, está apurat no sabent per quin cantó girarse. El prou deya y assegurava que'l projecte tal com eixí del Senat era intangible; pero contra aquestas afirmacions ell mateix l'ha reformat en alguns punts, trayentli, es cert, una part de la gravetat; pero no justificant ni molt menos la seva rahó de ser. Y com no 's veu la fi dels debats, s'ha pensat en la sessió permanent; pero s'hi oposan alguns ministres, comprenent que aquest remey fora mil voltes pitjor que la mateixa malaltia. Algún dels concellers de la corona está tan descarrilat, que insinuá'l idea de plantejar el projecte per Real Decret, prescindint de tota intervenció parlamentaria. Pero aixó fora un verdader cop d'Estat que agravaria encare més la situació. Per fi, La Epoca, sospita si's tractará pel Sr. Moret de utilizar ciertas autorizacions (las relativas als aranzels y 'ls tractats de comers) com instrument de coacció sobre 'ls diputats catalans enemichs del projecte.

Valerse de aquestes medis fora ja l'últim extrém de la insensates. Y té rahó El Correo, quan contstant a El Imparcial, qu' es quí primer que ningú ha senyalat aquest camí tan perillós, li diu: «Amenassar en aquestes moments a Catalunya ab una política de tractats de comers, aixís com excitar de nou contra 'ls catalanistas els odís de las demás regíons, donantlas'hi a compendre que per afavorir

á Barcelona se las perjudica á n'ellas, tancantlas'hi las portas dels mercats extrangers, ¿no es una política equivocada, qu' en lloch de fer remetre las pasiones que tan desiertas están a Catalunya, acabará per exacerbarlas més y més?» Nosaltres creyém qu' Espanya entera veurá a la fi ahont se troba la rahó y ahont la culpa. Y estant unida com está Catalunya pera procurar el bé de la nació espanyola y defensar la llibertat política amensada, no consentirá que 's prenguin represalias contra la producció y'l treball que, al afectar a Catalunya directament, ocasionarian de retop un mal immens al país enter, dadas las relaciones que hi ha entre totas las provincias del Estat, á favor de las quals la prosperitat de las unas s'enllassa directament ab la sort de las demás.

El govern que, per despit ó per lo que fos, s'atrevis a atentar contra'l treball de tota ó una part de la nació, provocaría un desbordament general de indignación.

Y es segur que 'ls que ansiém la regeneració de la patria, trobariam per aquest camí lo qu'hem buscat per altres, fins ara en vá, á causa d'estar obstruhts per la indiferencia, la modorra y'l desconcert de una gran part dels espanyols.

A veure, donchs, si s'hi atreveixen.

PEP BULLANGA

Catalunya per Espanya

LS cap-pares de las oligarquías senyors Moret y Maura no se saben avenir de que s'haja arribat a realisar la unió de tots els catalans.

Els millor que ningú més están en situació de compendreho, y no obstant afectan una extranyesa que desdiu de la seva perspicacia. Lo primer que s'haurian de preguntar fora lo següent:—¿Acás no s'ha efectuat en el camp monárquich l'unio de tots els fracassats, al sol y únich propósit de conservar el monopoli del poder, passant per tot, fins pel més inexplicable servilisme? ¿Quina diferencia hi ha avuy entre 'ls liberals y 'ls conservadors? ¿No están conformes uns y altres en posar trabas, en anular la més preuhada de las llibertats constitucionals?

Donchs contra la fatídica confabulació dels mals pastors, no hi cab més que la bona y lleal inteligencia del poble. La llibertat amensada requereix una enérgica defensa, y d'ella se'n fa cárrech, avuy, el poble catalá, ab l'esperansa de obtenir dintre de poch—tan justa es la nostra causa—el concurs entusiasta del poble espanyol en massa.

Las aspiraciones, las ideas, els principis que puguin dividirnos no's tenen en compte, desde'l moment que no ha arribat encare'l hora de la seva implantació, per haverhi una qüestió preferent, qüestió de vida ó mort pera tots nosaltres. Se tracta avuy de assegurar la llibertat a tots igualment necessaria pera la propagació y realisació de nostres respectius ideals. En tots els jochs, y en aquest ab preferencia als altres, la basa major mata á la menor.

Vels'hi aquí explicat com en aquest assumpto concret podém anar perfectament units els republicans ab els regionalistas, y fins ab els tradicionalistas, qu' en aquest punt resultan més lliberals que 'ls homes de las oligarquías monárquicas. Y que hem emprés el millor camí, ben clarament ho revela per una part l'opinió pública que 'ns secunda y 'ns anima ab creixent entusiasm, y per altre costat el despit de nostres adversaris, que arriba fins al paroxisme.

L'altre dia El Imparcial clamava «contra los republicanos y los catalanistas que aprueban en el Congreso ó poco menos, la conducta de los que en Barcelona atacan a la patria; y es hora—añegia—de que en el Congreso se levante la voz de la nación. Se han oído—deya—los absurdos de los defensores del particularismo; hable ya la patria. Maura y Moret tienen la obligación de llevar la voz.» Es ja tart per aquesta classe de apelacions. Ni 'ls republicans ni 'ls catalanistas aproban ó amparan á ningú que ataquí a la patria; sino que 's concretan á oposarse per tots els medis á un projecte de Lley

contra la llibertat en l'emissió del pensament, que no té parella en cap més país del mon; ni sabém que á Barcelona hi haja, avuy, ningú que ataquí a la patria, arrostrant els anatemas de la opinió y la persecució dels Tribunals de Justicia; ni tampoch en Maura y en Moret, després de sas maquinacions lliberticidas que 'ls divorcian de l'opinió del país, tenen ja autoritat moral pera portar en el Parlament la veu de la nació. Podrán parlar en nom de las conveniencias políticas de las oligarquías monopolisadoras del poder; pero en nom de la nació ja no es possible. O si no que 's busqui la manera de fer unas elecciones legales, á cubert de xanxullos, coaccions y influencias, y ja contarán els diputats que reuneixen.

Ja passa El Imparcial perque se 'ns dongui la descentralisació que reclama Catalunya, sempre que 's concedeixi á las demás provincias, en lo qual estém perfectament conformes. Pero tot desseguida, com si s'arrepentís de aquesta concessió, diu: «Se quejan los catalanistas de los excesos del centralismo, pues los demás españoles nos quejamos de los excesos de un arancel destinado a favorecer a Barcelona: frente a la ambición hay que contar los derechos de la nación entera.» Crech qu' en aquesta forma no hi poden pensar, avuy, els homes serens, sino 'ls neuróticos. El proteccionisme, sustentat avants per Catalunya sola, s'ha convertit en una causa nacional, y tant ó més que la producció catalana, viu actualment al amparo dels aranzels de la producció de totas las regíons d'Espanya. Catalunya no té sino motius de felicitar-se de que aquella idea de que avants era ella sola la defensora contra tots, sigui avuy una realitat nacional acceptada y practicada per tots els que treballan y produheixen. Y per cert qu' en diversos rams de l'activitat material gosan de major protecció aranzelaria algunas regíons no catalanas que la mateixa Catalunya. Pera més informes El Imparcial ho pot preguntar als productores de blat, als sucreres y als paperers, y li tornarán la resposta respecte dels excessos del aranzel.

Lo que ha fet Catalunya en materias económicas, logrant que las soluciones proteccionistas siguessin aceptadas per tota la nació, ho farà també en materias políticas, y de aixó ploran els oligarcas.

S'ho ha prés á gran empenyo y se sortirá ab la seva, perque té rahó, y cada dia la fan valer més aqueixa rahó 'ls mateixos governs centralistas ab els seus abusos. Els claus que clava Catalunya, els governs oligárquichs s'empenyan en reblarlos, realisant més de la meytat de la feyna patriótica y regeneradora que 'ns hem imposat, y que no deixarem de la má mentres ens quedí un alé de vida.

Ja no prosperan, ni prosperarán may més las falsas imputaciones de anti-espanyolisme que llansavan á la fás de Catalunya, quan certs catalanistas, ab notoria inesperienza, se tancavan en un exclusivisme sospitos. Avuy son espanyols, que si no ho fossin quedarian abandonats en las sevas derias insensatas. No 'ls acceptariam al costat nostre, nosaltres que per la patria espanyola hem renyit tantas y tan duras batallas. Pero volem ab tota l'ánima que siga Catalunya l'agent més actiu, més ferm, més decidit, més incansable, més entusiasta y més eficaç de la regeneració d'Espanya.

Contra la mala política, que fa del patriotisme una mercadeig indigne; contra las oligarquías disposadas a tirar per la borda de un barco que fa ayguas el tresor inestimable de las públicas llibertats; contra 'ls artificis y 'ls convencionalismes que obstruheixen las grans y generosas iniciativas de un poble afanyós de redimirse, hem de lluytar ara y sempre, sols ó acompanyats, y acompanyats millor que sols, á Catalunya y per tot Espanya, sense preguntar als que á nostre costat vinguin qu' és lo que avants pensavan, sino qu' és lo que al present volen...

Y pel present d'Espanya, per assegurarlo y convertirlo en base de un esdevenir d'honra, de prosperitat y de justicia, apareix unida, fermament cohesionada, y més desperta y més resolta que may Catalunya entera.

P. K.

La conferencia de Unamuno

EL sabi rector de la Universitat de Salamanca acaba de donar un exemple hermos a tots els intelectuales, que viuen tancats en la seva torre de marfil. En els presents moments de crisis nacional, en que tothom demana sinceritat y llum, molta llum per orientarse, no es licit negar á la nació aquest generós auxili.

Miquel Unamuno, no content ab haver publicat

en una acreditada revista madrilenya, uns notables y molt valents articles sobre la qüestió palpitant, accedí a la sollicitud de un gran número de admiradors que l'invitaren a anar á Madrid a donar una conferencia. Desde bon principi al govern no li feu cap gracia que hagués accedí a l'honrosa invitació. El ministre de Instrucción pública li expressá'l desitj de que desistís del acte; pero'l Sr. Unamuno respongué qu' era la seva voluntat realisar-lo, y que per res del mon tornaría enrera.

Tot aixó despertá una gran expectació entre 'ls amants de las impresiones fortes, tant més quan s'assegurava que'l ministre de la Guerra havia dit qu' enviaria un auditor de guerra y dos taquígrafos á pendre nota de lo que digués el conferenciant, y que si arribava a relliscar el faria dormir á las presons militars.

Sense aquests antecedents que prometían sucesos de gran sensació, la conferencia del ilustre rector de la Universitat de Salamanca, s'hauria imposat á tothom. Avuy s'ha de confessar que alguns esperits inquietes se donaren per defraudats, sols perque al Sr. Unamuno no li han fet perdre la carrera, ni l'han portat á la presó. Els que de aixó 's dolien son els que van á las corridas de toros, en l'expectativa de presenciar una desgracia.

No opiném nosaltres com ells. Y tenim la conferencia donada en el teatro de la Zarzuela de Madrid, com un acte que revela un gran valor cívic, una gran independéncia de caràcter y un gran talent.

Va oficiar el Sr. Unamuno com á sacerdot august de la veritat, posant al descubert ab má vigorosa els mals d'Espanya, lo mateix els imputables als governants que als governats; igual els que afectan á totas las instituciones políticas y sociales, que 'ls que depenen de la incultura y la insinceritat del individuo. Ni la mateixa premsa se veje lliure dels seus atachs. Ni tampoch els estalviá pera 'ls professors, á qual gremi pertany ell.

Ab frasse vibrant, ab un raig inextinguible de imatjes pintorescas, qu' excitavan l'admiració y'l aplauso del auditori, se pot dir que sembrá mans plenas veritats y més veritats, las més d'ellas amargas, sí, pero ab tot més consoladoras que las mentidas bonicas y convencionales, que regularment se donan á tot pasto al pobre y desconcertat poble espanyol.

Ab tot aixó, l'ilustre professor se revelé un esperit crítich superior, ja que no un adalit ab conviccions concretes y resolució pera ferlas prevaldre, prenent personalment la direcció de la lluyta. Molt se li ha de agrahir lo que ha fet...

Pero ay, el lloch d'Emili Zola, l'autor del famosíssim:—Je accuse, aquí a Espanya encare está vacant.

P. DEL O.

Els drets dels reys son dipòsits; els drets dels pobles son propietats.—Bolingbroke.

LS telegramas que s'envían á Madrid demanant que no's voti la Lley de jurisdiccions, ha respost en Moret en aquesta forma:

«Considero por todo extremo equivocada la actitud que toman ustedes contra la ley de jurisdicción, concebida y hecha en beneficio de la paz general, y muy especialmente de la de Barcelona, que tanto la necesita para reponerse de sus quebrantos y desarrollar su vigor económico. Invítoles, pues, á que mediten sobre su actitud, á que lean lo que el Gobierno está exponiendo en el Congreso, y á que le ayuden á sacar adelante la ley en vez de combatirla.—Moret.»

¿No es veritat que sembla que 's vulgui riure de nosaltres? ¿Y no creuhen que fora mil vegadas millor que 's dediqués a riure's de sí mateix?

Al dimitir en Salvador digué qu' estava cansat de tenir que sufrir la tutela enutjosa dels conservadors.

Y vels'hi aquí que'n Maura s'ha ventat las moscas dihent:—Me sorpren que'l ministre de Hisenda haja parlat aixís quan soch jo realment qu' estich ja fart de rebre las visitas del actual govern, els quals no saben donar un pas sense venir á consultarme. Jo no he buscat á ningú pera res; pero ells, inclús el president, van á casa meva pera tot y després fan corre la notícia de que soch jo qui guberna.

Y está clar qu' es ell qui governa. Y tant, que fins exigeix que tots els ministres vagin á casa seva á rebre ordres.

DE TOT ARREU

Estatua de Miquel Servet

Sérvet, el gran Miquel Servet, metge y filosof espanyol y una de las primeras ilustraciones de la época, rebrá ben prompte de Fransa, que en aquest cas assumeix la representació de tot el món civilisat, l'homenatge á que 's feu acreedor per son saber inmens y per la fermesa ab que sapigué sacrificarse en aras de sas conviccions.

Acusat per Calvino—el fundador de la secta dels hugonots—de predicar l'error y la heretgia y processat per ordre seva á Ginebra, ahont Calvino havia establert una república protestant, fou cremat viu en la avuy lliure ciutat suíssa l'any 1553.

El municipi de París ha resolt erigirli un monument á la plassa de la Vielle Estrápade, prop del Panteón. La estatua, deguda al esculptor Baffier, es

hermosíssima, y representa al heroych sabi en el moment en que va á ser cremat.

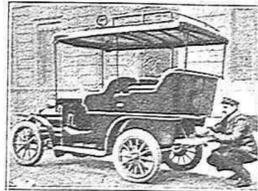
Lionel Terry es un periodista inglés, resident á Nova Zelanda, qui, havent imprés un llibre titulat Sombra, en el qual s'ocupa del perill groch, y tement que la seva obra passés desapercibuda, no trobá altra manera de cridar sobre ella l'atenció del públich que sortint al carrer y matant á un pobre xino que no li havia fet res.

El reclám es verdaderament original y l'autor ha conseguit l'efecte que ab ell se proposava; pero el tribunal de Auckland, considerant que si'l perill groch es una cosa molt grave, el matar á un home pel sol objecte d'anunciar un llibre encare ho es més, ha declarat que Mr. Terry havia fet us d'un medi de propaganda ilegítim, y sense cap classe de mirament l'ha condemnat á mort.

Lionel Terry

Els execrables delictes que d'un quant temps ensá venen cometentse á Barcelona donan caràcter de palpitant actualitat á la reproducció del automóvil porta-bombas.

Automóvil porta-bombas

ab relativa seguretat els objectes perillosos ó de sospitos aspecte que 's troban en la via pública.

Ab motiu dels inventaris que en virtut de la Lley de separació de la Iglesia y l'Estat s'están efectuant en tots els temples, continúan á Fransa els escándols provocats pels elements fanatichs.

Sigui com sigui, els inventaris van practicantse, y en la majoria de las grans ciutats tocan ja á son terme. Ahont tropessan encare ab alguna resistencia es en las localitats petites, especialment al Mitjdía. A Pignan, prop de Montpellier, tota la població s'ha

tancat á la iglesia, qual porta ha sigut reforsada per la part de dintre ab una sólida paret de mahóns. Allí, acompanyats d'una bona provisió de queviures y botas de ví, els desatinats feligresos esperan als agents de l'autoritat, resalts, diuhen, á no obrir y á morir... menjant y bevent. Y com aquest poblet, molts altres.

Una de las víctimas d'aquest moviment, inspirat pel estúpit fanatisme, ha sigut M. Poirson, prefecte del departament de Sena y Oise, que al anar á fer cumplir la lley á la iglesia de Sant Sinforía, de Versailles, fou seriamment descalabrat d'un cop de cadira.

El digne funcionari, á pesar de tot, no s'intimidá. Va anar ab un salt á ferse curar las feridas, y una volta arreglat el desperfecte, torná á la iglesia ab el cap envemat, y continuá tranquil·lament l'inventari.

El Prefecte M. Poirson

O. MEGA

Si no ho fessin aixís ¿quánt temps duraria l' actual situació política?
En Maura no sols els fa de tutor, sino fins de *niñera*, á jutjar de la manera que se 'ls passeja.

Agrahim ab tota l'ánima la reproducció que ha fet *El Poble catalá* de la major part del discurs que 'l nostre estimat company Sr. Roca y Roca havia de pronunciar en el *meeting* de Girona.

Pero li hauríam agrahit encare més que, dat la poca extensió de lo que hi falta, l' hagués reproduhit complet.

Diem aixó perque lo que hi falta—ab tot y ser tan poch—el partit de Unió republicana ho té per molt essencial, per expressar punts de vista baix els quals ha entrat á formar part de la solidaritat catalana, com han de ferho tots els catalans, aixó es: sense habilitats ni equívocs, ab el cap dret y 'l cor net.

Y no vegi *El Poble catalá* la menor censura en lo que no es més que l' expressió de un lleal desitj.

Una esmena del Sr. Albó al article primer del projecte de Lley de jurisdiccions va treure de quici al Sr. Moret.

El diputat catalanista demanava ab ella la pena de mort ó de cadena perpetua pera 'ls ministres ó altres funcionaris que *directa ó indirectament* haguessin contribuít á la desmembració de la patria.

Naturalment, aixó de *directa ó indirectament* va posar de mal humor als que tingueren alguna intervenció en els grans desastres colonials.

El Sr. Albó podia dirli:

—Sr. Moret: encare que nosaltres no som ministres, també 'n sabem de construir rateras. Y més reforsadas que las de vostés.

Per fi, el rey va anar á cassar á l' Albufera. Feya mal temps y no 's van matar gayres coll-blaus.

En cambi algun diputat, sense moure's de Madrid, pretén haver cassat un *gazapo* més gros que una catedral. Assegura que l' Albufera s' ha anat reduhint, y que certas propietats colindants s' han anat extenent de una manera més ó menos miraculosa.

Portis la qüestió als debats públics... y puig que de cassa grossa 's tracta, apuntis dret, y vejam si lo que fa 'l cap-girell es una pessa de las grossas.

La Epoca, ab tot y ser de filiació conservadora, dona una certera estocada al ministre de la Guerra.

Després de recordar las paraulas del general Luque: «Me propongo que 'l rector de la Universitat de Salamanca dormi demá en las presons militars, si hi hagués en el seu discurs alguna cosa injuriosa pera l' exércit,» li pregunta al ministre si hi ha ó no hi ha tribunals militars, y si 'ls que dictan els procediments son els jutjes ó 'l ministre.

Ab gran oportunitat li diu seguidament:
—«Vostra Senyoria ha consumit ab aixó un breu pero eloqüent torn en el debat de las jurisdiccions. Perque aixó es lo que volen evitar els que s' oposan al projecte: no es que termin al jutje, sino que s' erigeixi tal un capítol general ó un ministre arrogant que tinguin per norma aquella máxima romana: «*Aquí no hi ha més lley que la que agrada al príncep.*»

Es de celebrar que un periódich conservador parli ab tanta claretat y sense ferhi cap embut.

Una observació molt justa del Sr. Salvatella. Succeheix ab el projecte de Lley de las jurisdiccions que 'ls periódichs dels ministres l' atacan, y en cambi 'ls ministres van al Congrés á defensarlo.

«Magnífich exemple de sinceritat!»
Els bobos del Circo Equiestre tindrán motius de queixa, y dirán, no sense rahó: —No val á fernos la competencial

CASTELLFOLLIT DE LA ROCA, 25 de febrer

El remulla-closcas de aquest poble, desde el seu cubell místich ha desbarat contra 'ls joves aficionats que han projectat representar la *Passió* en la próxima Quaresma, dihent que son uns impiós y un grapat de cosas mes.

Mossen *Crosta de baix*, no se 'n ocupi de las personas que no li diuhen res. Cuydis de las sevas hijas de María, y de las butlles y el sagí... que dona més.

STA. CECILIA DE MONTSERRAT (MARGANELL)

27 de febrer

¡Horror dels horrors! ¿Qué passa? Aquest poble, fa quinze días que 's troba sense rector. Aixó no fóra res, perque no 'n volém d' ánimas al cel; pero 'l cas es que 'l diumenge passat estiguérem sense missa, faltant á un dels articles á que 'ls manaments de la Iglesia 'ns obligan, per falta de dependent. Aixó no s' explica: aquí no es á Barcelona que n' hi ha d' altres de botigas de llana. Que 'n permet 'l senyor bisbe: jo no me 'n confesso de aquest pecat. Li traspasso las *encarregadas* á n' ell.

MONISTROL DE MONTSERRAT, 28 de febrer

El nostre pare Ximet va tenir por. Al sapiguer que en cas de portar als tribunals á un amic nostre, més de cent personas presenciarian una professó y no 's descubrirían, per tenir 'l honra de merxèixer igual distinció, no 's va atrevir á ferho. Qui ho va fer sigué 'l fiscal, y suposém que, per més que sigui un gran amic del rector, ho feu de *motu propti*, y no aconsellat per mossén Xim.

Lo cert es que 'l nostre amic va tenir que comparèixer al jutjat per no volguer descubrirse davant de las *andas* de Sant Sebastiá mártir. Y tinguis en compte que que al requerirlo l' aixerit *vic arri*, el sant ja havia passat de la casa dintre la qual estava 'l denunciat.

El judici fou de lo més bonich que s' hagi vist may. Un saló gran ab més de 250 espectadors; una acusació desgraciadíssima y uns testimonis de cárrech que ni fets d' encárrech.

Vet aquí la marcada diferencia que 's notá en las dos tendencias, reaccionaria la primera, republicana l' altra. Els tres corbs negres que serviren de testimoni, al haver cumplert sa missió, abandonaren el local, fent com Pilats que firmá la sentència, entregá Cristo al butxí y 's rentá las mans.

ESPOLLA, 16 de febrer

Propietaris d' Espolla: Esteu alerta, que dintre de poch días el nostre Cristófol negre fícat dintre aquell cossi de la propaganda farsant, us farà 'l acostumat pregó de cada any anunciant la capta del oli.

Recordense propietaris de la acérrima propaganda que en temps d' eleccions y altres días ha fet en contra vostra y á favor del cacich; digueuli que vaji á omplir el bot á las pilas de 'n Roca y del Dominguin, y á las de la casa gran del poble, en aquella casa que s' hi reuneixen aquelles quatre donas d' historia. Desprecieu á un home disfressat, y la caritat que li heu de donar, val més que la dongueu á una casa que tingui necessitat, que 'n quedareu més satisfets la casa y vosaltres.

Sr. Cristófol, digui á la seva raspa que LA CAMPANA DE GRACIA ja la pot portar á la má, que no es cap vergonya, y no com aquest día que hi havia una carta d' Espolla, que anant á ensenyarla á un y altre, se la treya de entre la roba y la panxa.

La classe treballadora es la última en el vocabulari insensat del orgull, pero la primera als ulls de la sana política.—Bentham.

Una festa republicana

DUMENJE se doná un banquet en obsequi dels treballadors ocupats en la construcció de la *Casa del Poble*. S' ha arribat á cubrir d' ayguas el gran saló de festas, qu' es un local espayosíssim, de proporcions elegants, dotat de molta llum y ventilació, y era menester celebrarlo ab un ápat fraternal.

Uns 300 comensals, entre 'ls quals s' hi veyan distingits y entusiastas correligionaris, prengueren lloch en tres taulas perpendiculars á la de la presidencia, ocupada per en Lerroux, ánima de la empresa, qui tenia al seu costat als Srs. Pinilla, Roca y Roca, Juli, López de Aya-la (D. Angeles), Comas, Calvo, Magriñá y 'l mestre de casas Sr. Canyellas.

El local estava vistosament adornat ab guirnaldas, tapisos, escuts y banderas.

Durant el dinar, l' agrupació coral de *Fraternitat republicana* y la estudiantina valenciana executaren algunas pessas ab notable ajust, entre ellas *La Marsellesa*.

Apart dels comensals se reuniren més de un miler de correligionaris, en las taulas de café, colocadas en els ámbits laterals del gran saló.

A l' hora dels postres, dirigí la paraula al públich el Sr. Lerroux, pronunciant un eloqüent discurs.

«En aquest acte imponent—digué—hi figuren representants de todas las fraccions del republicanisme y representants dels periódichs locals de todas las tendencias. Ells donarán fé de la existencia á Barcelona d' una *Casa del Poble*, y desvanecerán tota classe de fantasias elaboradas pels murmuradors.

«Prompte, molt prompte tindrà aquesta ciutat un Centre ahont se practiqui la fraternitat y 's fassi cultura; un punt de reunió dels republicans, dels obrers, de tots els homes de bona voluntat. Aquí instalarem escolars, no pera fer sabís, sino pera fer homes. Els pobles, pera ser grans y felissos, més que de sabís y genis, necessitan d' homes de voluntat y conscients, que fassin obra progressiva, fraternal y civilisadora. Aquesta casa serà escola d' educació y bonas costúms. Aquí paulatinament prepararem al poble pera que arribi un día en qu' estimi, sense deixar els seus amors regional y nacional, la patria gran, la patria de la Humanitat.

«Volém nosaltres que la bandera que han colocat avuy els obrers en el terrat de la *Casa del Poble*, sigui bandera de guerra contra la organizació social existent; de pau entre tots els homes en els temps futurs.»

Després de consignar que l' acte no era polítich, per qual motiu no 's pronunciaria cap altre discurs, digué:

«Tres anys fa que comensarem aquestas obras, las quals s' han tingut de interrompre, acóm no confessarho? perque som pobres, perque en un moment ens faltaren els medis pecuniaris; pero ab la ferma voluntat del nostre propósit hem lograt veure terminada la planta baixa del edifici. Las obras que faltan quedarán realizadas en día no llunyá.»

Després de dedicar un carinyós recort al local de *Fraternitat republicana* del carrer de Cortes, acabá ab un hermós párrafo manifestant que 'ls treballadors tindrán en la *Casa del Poble* un baluart dels seus drets, y no sols els obrers manuals, sino tots els que dedican las sevas energias á qualsevulga labor productiva y progressiva.

L' orador sigué extraordinariament aplaudit y felicitat. Y durant el resto del día reyná gran animació en aquell local, que materialment representa la inversió de una cantitat importantíssima, y moralment cristalisa un conjunt d' esforços y d' entusiasmes dignes en tots conceptes del gran partit republicá de Barcelona.

EL DUCH DE BIVONA als representants moros.—¿Qué diuhen? ¿Que á Algeciras se barallan perque no saben d' ahont treure la policia pel Marroch? Fassin una cosa, homes: quédinse els nostres polissóns, y vostés estarán tranquils... y nosaltres també.

totum duplex est malorum, que, veritit al catalá, vol dir: «No val á badá.»

Aixó apart, també sabreu (per més que potser direu que me 'n vaig de naps á cols) que 'ls diputats espanyols, olvidant que la tongada deuria estar consagrada á la austera penitencia y no á la maledicencia, continúan al Congrés, agitats y baladrés, fent discursos á trompons sobre las jurisdiccions y deixant tot sovint fret al digne senyor Moret, que ha tirat la capa al toro y enrahoná més que un lloro, sense per xó lograr may que d' aquest gran guirigay ne surti d' una vegada la seva lley aprobada.

Aquí,—el dirho es ociosó—sota 'l cel més tenebrós que 'ls ulls humans hajin vist, segueix el Calvari trist de la ciutat ex-comtal. No 's veu, com qui diu, un ral; bona ó de guardarropia, se surt á bomba per día; de pisos desocupats n' hi ha dotze mil, mal contats; de botigas, á cabassos; aquí surten lleterassos que diuhen: *Liquidación*, allí penja un cartelón parlant d' una *gran rebuica*, y ab tot y que 'l cambi baixa, el pa, tossut y callat, segueix á dalt del terrat, ab no poca admiració del pobre consumidó.

No obstant, benvolguts companys, cap mal sol durar cent anys: si ab tot aixó que us he dit sense volgué us he affigit, ara us diré un' altra cosa que no crech que us fassi nosa, y es que en Salme...

Pero nó; sería una indiscreció que si massa s' extenia qui sab lo que portaria. No 'm feu parlar, donchs: callém, esperém y confiém.

C. GUMA

Quants més altars, tants més sacerdots; quants més sacerdots, tantes més víctimas se necessitan.—Pitágoras.

La segona Conferencia

fins lo que no sabem.

Blowitz, doctor en ciencias periodísticas, ho deya: «La noticia, la gran noticia, ha de donarse sempre, costi lo que costi. Y tant s' ha de donar, que quan la noticia no existeix, ha de inventarse.»

Per fortuna, avuy no tinch necessitat de inventar res. La «gran noticia» que en Blowitz demanava ha arribat al men coneixement, y tonto sería si, deixant de banda tota mena d' escrúpuls, no m' apressures á ferla pública.

¿Están ja preparats pera escoltarla? Donchs, allá vá.

Tan aviat com la Conferencia d' Algeciras estigui

acabada, se 'n convocará un' altra immediatament.

¿Qui la convocará? Aquesta es la part curiosa del assumpto y aixó es lo que en confiansa vaig á explicar als lectors.

L' iniciador de la idea es en Menelik II, aplaudit negus d' Abissinia y un dels soberans que més trassa ha demostrat en ventarse las moscas.

Sembla que no fa gayres días el gran monarca africá va escriure una carta al sultán del Marroch, manifestantli que volia tenir ab ell una entrevista secreta.

—¿Pera qué?—li va preguntar á volta de corren el bon Abd-el-Aziz.

—Pera parlar de las nostras cosas. He tingut una pensada, que ó molt m' equivoco ó 'ns ha de donar grans resultats.—

Excitada la curiositat del emperador del Marroch, la entrevista tingué lloch en una localitat qual nom no fa al cas. Els dos soberans varen reunir sense testimonis en una tenda de campanya al objecte construhida, y allí va exposar el brau Menelik el seu projecte admirable.

—Europa—digué el vehí del Mar Roig—ens senyala la via qu' hem de seguir. ¿Per qué l' han convocada la Conferencia d' Algeciras las grans potencias?

—Pera posar en ordre—diuhen—els meus assumptos. —¿Y qui las ha autorizadas á n' ellas pera ficarse en vos?

—¡Oh! Escorcollume. De pretextos, á la veritat, no 'ls en faltan. Diuhen que 'l meu imperi es un desgavell; que en ell la seguretat es un mito; que no sabem fer més que oposar obstacles al progrés y á la expansió moderna...

—Ja, ja me 'n he enterat d' aquesta lletania. Y pera resarla 's reuneixen á Algeciras els primers espasas de la diplomacia universal.

—Que naturalment, no 'n treuran res, perque penso fer tant cas dels seus acorts, si es que 'n prenen algún, com ara plouhen figas.

—Aixó es lo de menos. Lo cert es que ab la seva intromissió han sentat un precedent, y avans de que la impressió 's refredí, cal aprofitarlo en benefici nostre.—

Y 'l negus d' Abissinia va abocar tot lo que duya al pap.

El seu propósit es convocar una segona Conferencia, destinada á estudiar la situació d' Europa, y á la qual no hi podrá assistir ningú més que 'ls representants africanos. Hi anirán el bey de Túnez, el regent de Trípoli, el sultán de Zanzibar, el virrey d' Egipte... Tot gent de casa—com diu Menelik—gent de casa y, en una ó altra forma, víctimas tots dels fulanos á quins aném á arreglar els comptes.

—Pero ¿voleu dir que las nacions europeas la tolerarán aquesta Conferencia?—preguntá Abd-el-Aziz, tot affigit.

—¿Per qué nó? ¿No toleren vos la qu' ells celebran á benefici vostre? O tots monjas ó tots canyones. O 'ls europeus s' abstenen de ficarse en las cosas d' Africa, ó l' Africa, en justa correspondencia, 's ficará en las cosas d' Europa.

—El pensament es bonich, y jo tindria una verdadera satisfacció en poderlo realisar; pero hi ha que posarse á la rahó: ¿qué li dirém á Europa quan en aquesta Conferencia africana comensém á residenciarla? ¿De qué podrém queixarnos? ¿Quins cárrechs, quinas acusacions li farém?—

Aquí sembla que 'l negus va posarse á riure, admirat de la candidés del seráfich Abd-el-Aziz.

—Quinas acusacions li farém?... Grossas, tremendas, abrumadoras. Li dirém que la existencia que avuy dia porta es indigna d' un poble que 's titula civilisat. Que volém que 's tregui del demunt el pes d' aquests formidables exércits permanents que la dessangran y aniquilan. Que l' espectacle que dona 'l zar de Russia es repugnant. Que lo que fa Austria ab Hungria es un atropello incalificable.

Que la cultura de que Europa alardeja no es més que una mica de pintura, una primíssima capa de barnís que á la més petita rasçada deixa veure immediatament l' home ignorant y salvatje de las societats primitivas.

—Conformes, conformes. Lo qu' es per mí poden tirar endavant, contant desde ara ab la meva absoluta adhesió.—

A cal drapayre

Y vels' aquí de quin modo quedá acordat en líneas generals el plan de la segona Conferencia.

Lo que de moment no se sab es en quina localitat haurá de reunir-se. Ja que la primera s'ha reunít a Espanya, tant el negus com el moro voldrían que á Espanya's reunís també la segona. Pero ¿ahónt? ¿en quin poble? Jo, per céntrich, pintoresch y tranquil, proposaria Sant Boy.

FANTÁSTICH

REPICHS

Va dir en Moret que 's trobava en la situació del maquinista de carril que segueix una curva, que no veu lo que ha de venir; pero que está segur de trobar, quan l'ha recorreguda, la línea recta, en un terrenó pla y sense accidents. Me sembla que s'equivoca. Més fácil es que trobi un rail atravessat, ó un fosso, interrompent la línea. En fi, el perill d'un accident. Ben mirat, millor per ell y per tothom que á mitja curva se li acabi el carbó.

Supòsan que 'ls grans apuros d'en Moret consisteixen en veure cóm se desfá del projecte de Lley que té entre mans.

¿Cóm desfersen? Ay ay... De una manera molt senzilla.

¿Qué 's fa ab els fetos? Se 'ls fica dintre de una caixeta, se 'ls porta sigilosament al cementiri, y se 'ls enterra sense ceremonia.

D'ells no 'n queda res: ni una lápida... ni un recort.

Un telegrama enviat pel rey de las húngaras als seus partidaris barcelonins:

«Jerusalén.—Después de haber comulgado en el Calvario, altar de Ntra. Sra. de los Dolores, os mando un afectuoso saludo.—Carlos.»

A ser jo carlí, á horas d'ara ja li hauria respost:

«A D. Carlos: Jerusalén.—Jerusalén, Jerusalén: quant més aném, menos valém.»

Ja ningú podrà dir alló de La Caza del Pueblo.

Després de la festa del últim diumenge, está manat retirar aquest xiste palpitot.

La Caza del Pueblo s'está convertint, mahó sobre mahó, viga de ferro sobre columna de ferro, en un hermós edifici destinat á proclamar la tenacitat, la constancia y la cultura del partit republicá de Barcelona.

Podrá allunyar-se, per causas que de nosaltres no depenen, el moment de la reivindicació revolucionaria; pero entretant el partit republicá realisa revolucions en las costums, d'efectes indestructibles.

Llegeixo:

«El Papa ha consagrat en ceremonia privada á treize nous bisbes francesos.»

¿Tretze?

Mal número.

Pero si van formular aquesta observació dos dels nous preláts á la vegada, haurán fet un bisbe... Y llavoras ja no serán tretze, sino catorze.

L'Eminentíssim ha fet saber, *urbi et orbe*, que no accepta l'arquebisbat de Sevilla, y que per lo tant no pensa moure's de Barcelona.

Algú dirá que, al obrar aixís, ha donat probas de ser un bon catalá.

En primer lloch com á calculista: perque la curia de Barcelona dona molt més que la curia sevillana.

Y en segón terme, com á home de bon paladar: perque val més el ví ranci que la manzanilla.

En Maura encare fa frases.

Parlantli del projecte de Lley de jurisdiccions li digué en Melquiades Alvarez:—Sembla, D. Anton, que aixó s'encalla.

A lo qual respongué l'Amo Toni:—Per mí dich lo que aquell magistrat que, trobant-se adormit, el despertava un seu company pera dictar sentencia: «Que li donguin garrot.»—«Es que 's tracta de un camp de blat.»—«Per mí que 'l seguín.»

¡Ay Senyor! Y aquests dormilegas que, en qüestions tan graves, no volen saber de lo que 's tracta, com els qu' están encarregats de governar á la desgraciada Espanya.

Ja que tant els agrada dormir, per mí que se'n vagin al llit.

L'estat de las negociacions de la conferencia de Algeciras cada dia s'embolica més.

Figúrnse un subterrani fosch com una gola de llop y plé de pilots de pólvora.

Res més perillós, en tal estat, qu'encendre un misto que lo mateix pot fer una mica de llum que provocar una formidable explosió.

En Moret va declarar-se partidari de dirigir-se á un punt, no en línea recta, sino fent zig-zags.

¡Vaya una manera de caminar!

Aquí als que caminan aixís els hi diuen que fan esses. Y respecte als que fan esses, se figura tothom

—¿Qué 'm portas, noya?

—Aquest llibre. Com que al cap y al fi tampoch me serveix de res, li donaré molt barato.

que 'n portan més al cap que als peus. Y no es, certament, aquesta la millor manera de inspirar confiança á ningú.

A Arenys de Munt projectan celebrar una exposició regional de blondas y puntas, una de quals presidencias honorarias ha sigut conferida al Eminentíssim.

Trobo molt acertada la elecció. En competencia ab las senyoras, els únichs homes que gastan puntas y blondas son els eclesiástichs, y d'entre aquests ningú las gasta millors y més caras que 'ls bisbes.

Jesucrist que tornés al món, al primer cop d'ull, al veure'ls tan emperifollats, els pendria per María Magdalena quan avants de convertir-se anava vestida á tot rumbo.

¿Cóm imaginar tantas galas en els seus representants, haventhi en el món tants pobres?

A estar vigent la Lley contra 'ls atachs á la Patria

en temps de O'Donnell, ¡bona l'hauria feta, al pronunciar la famosa frase: «Espanya es un presidio suelto!»

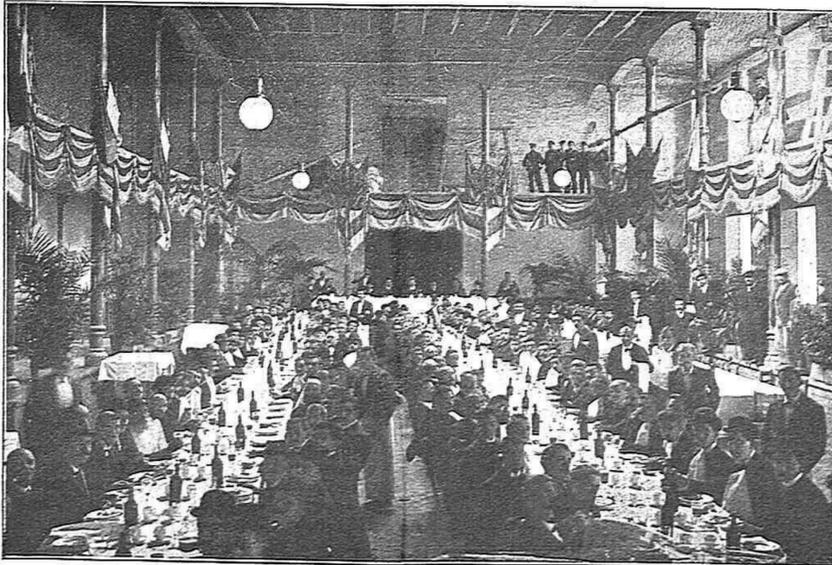
¡Insult á la patria! Y á procedir ab exemplar rigor, no s'hauria escapat el general O'Donnell de anar á purgar aquest gran delicté al fons de un presidio... y no suelto, sino ben tancat.

Espigolat en un periódich francés. Un rus, de pas á París, exaltava en termes tan entusiastas, la bondat, la grandesa y el poder del seu soberá, que acabá per inspirar al francés que ab ell parlava 'l desitj de contradir-lo.

—¿Qué dimontri!—exclamá aquest últim.—Poderós será 'l Czar; pero hi ha encare qui es més poderós qu' ell.

—¿Ahónt? ¿Qui? —¿Qui?.. Deu del Cel. —Sí, es cert;—replicá 'l rus, mitj desconcertat;—pero 'l nostre emperador es encare tan jove!..

A la Casa del Poble

Banquet popular donat el passat diumenge, en celebració d haver quedat cubert d'ayguas el nou edifici que s'está construhint al carrer d' Aragó.

(Inst. de La CAMPANA)

Es fins allá ahont pot arribar l'obsessió de un fanátich. Apart de Deu, hi ha encare á Russia qui es més poderós que 'l Czar. La Revolució!

Un episodi de las últimas elecciones inglesas.

Se presentá la senyora de un candidat conservador á un poble del comtat de Somerset á treballar la elecció del seu marit, y li digué á una dona del poble, antigua coneguda seva:

—Suposo que 'l vostre marit votará, com sempre, pels conservadors, ¿no es veritat?

—Ay, senyora: lo qu' es aquesta vegada l'haurá de dispensar; s'ha compromés pels liberals: li han promés un bon regal...

—Donchs digueu que li han comprat el vot.

—Aixó mateix. —¿Y qui es el brétol que ha realitzat aquest acte de corrupció?

—No li puch dir, á no ser que 'm dongui una lliura esterlina.

—Aquí vá. Y ara digueume qui ha sigut.

—He sigut jo, senyora. Jo li vaig prometre que si votava ab els liberals li compraria un vestit nou, y ara vosté 'n acaba de donar els diners necessaris per' adquirirlo. Moltes gracias y que s'hi conservi.

Al Parlament de Washington s'ha presentat un projecte de Lley al objecte de limitar las fortunas personals á dos milions de lliuras, ab la condició de que tot excés se considerará que pertany de dret al Estat.

Si aquesta lley s'aproba, se posará un límit al afany immoderat de acaparament de la riquesa, y trobará la primera contrarietat aquella lley funesta, que senyalava 'l gran sociólech Henry George: «Tant quant més progrés, més miseria.»

ENDEVINALLAS

XARADAS

CASSADAS AL VOL... DE LAS REIXAS DE LA PRESÓ

II

ENTRE DOS AFAITA-RELOTJES

—Tot!

—¡Hola!

—¿Altra volta aquí?

—Sí, noy... ¿Tens dugas girada? —Sí, vinch aquí á dá un vistasso... —Jo, ja ho veus... dintre la gabia... —¿Per afaitá algún relotje? —Sí, y molt hú 'l vaig pagá; un guardiá mauri cipal me tirá el llas... ¡ja veus si es desgracia,... en el cul minant moment que afaitava... la patata.

III

ENTRE DOS COMPANYYS

—¿Tu, aquí dins, Una-segona? —Sí, noy, aquí 'm tens tancat: com jo no tinch la primera... per forsa m'hi haig d'estar. —¿Y aixó? —Assumptos de política. —Donchs lo que 'm van dos es fals... ¿Per política ets aquí? —Sí á ta sogra vas matar... —Bueno, home, á la meva mare política... —...¡Així... enterats!

III

TAMBÉ ENTRE DOS COMPANYYS

—¿Hónt vas per' qui Prima-dugas? —Ja ho veus, á veuret, Miquel... ¿Y aixó?... —¡Quan menos t'ho pensas... plural-primerá al invers! —Quan m'ho han dit m'ha estranyat dos-girat, que, fins, creu, Miquel, me creya que m'enganyavan... Ayuy m'ho ha dit en Pepet... ¿Y donchs, que has pres algo? —No... al contrari, á mí m'han pres.

J. MORET DE GRACIA

Caballers: Joan Joseph, Pau de las Calsas Curtas, Enrich Boill y Un Cerdanet: No hi ha res á fer. Caballers: Joseph Salvá, A. Cararach M., y Antoni Monclús (a) Musclús: Part de lo qu' envían. Caballer: Hermenegildo París: Fluixet.—Lluís G. Salvador: Depén del espay sobrer.—Pep del Pi: No vá.—A. Prat Arjalaguer: Manso.—Lluís Carrater: Ben pensat pero mal dit.—Casimiro P. y Borrás: Tot plegat resulta bastant defectuós.—Angel Pastor: No es gran cosa, que diguessim...—Teresa Sal: No se 'n pot aprofitar ni una molla.—M. Soler: No 'ns convé.—Ramón Blanch: Aixó amaga un poeta en brut. Treballi sens descans y... *usted subirá.*—Sens-Máculs: Bueno...—J. Costa Pomés: Reunda la remesa y gracias.—J. V., M. S., J. R., y A. M.: No 'ns es possible insertar las correspondencias que 'ns remeten, per varis motius.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8. Tinta Ch. Lorilleux y C^a